

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED VÁROS ÉS A SZEGEDI JÁRÁS DOLGOZÓINAK LAPJA

XII. évfolyam, 210. szám

Ára: 50 fillér

Csütörtök, 1956. szeptember 6.

Lakás gondokról

Apró Antal elvtárs szegedi beszédének azon része, amelyben arról szót, hogy három lakanyát a Városi Tanács rendelkezésére bocsátanak, azt hiszem sok száz emberben keltett kellemes gondolatokat. E bejelentésből nemcsak a béke kedvesen simogató levegőjét érezzük előtörni, de mindjárt akaratlanul égető lakásszükségeinkre is gyógyírt vélünk — bátran mondhatom több ezren — lelmi.

Három lakanya — három bérház.

De mondjuk és tudjuk: Szegeden nemcsak lakásproblémák vannak, hanem iskola, kollégium, szálloda stb. gondok is. Eppen ezért vegyünk csak egy lakanyát a lakásszükség enyhítésére. Ezt az egy lakanyát, hogy mielőbb segíthessünk, a lakosság rendelkezésére kellene bocsátani. Elképzelésem szerint az egyik megoldás az lehetne, ha az illetékes tanács szervek a Tervező Hivattalal megcsinálnák az illető lakanya lakásokká való átalakításának tervét, s az igénylő óhaja szerint szétosztanák a helyiségeket. Az igénylők a saját költségükön, hangsúlyozom műszakilag meghatározott feltételeknek megfelelően, örömmel átépítenék a nekik szükséges lakásrészt.

Ilyenképpen nyernénk szerényen számítva is legalább száz családra menő lakást. Mi előnye lenne annak, ha a lakosság vállalná a számára kijelölt lakások átalakítását? Nem túlzok, ha azt mondom, hogy megszámlálhatatlanul sok. Először is kevesebbe kerülne egy-egy családnak a fűszekhez jutás. Miért? Az a család, amely hozzájutott egy bizonyos lakanya-részhez, a mérnöki tervek kézhezvétele után azonnal nekülátna, hogy ott-hont építsen magának. Tied a lakás, magadnak építed! Lenne munkaerő az anyagmozgatáshoz, lenne szakember, gyári, üzemi munkatársak kölcsönösen segítenék egymást ebben a munkában. Államilag azért lenne drágább, mert az utolsó téglát árabbé tevését is meg kellene fizetni, s talán hosszadalmasabb is lenne ez a megoldás. Pedig máris itt az ősz s a nyár folyamán kiöntött lakosok hogy telnelek? Bűjjanak vissza nedves pinceodúikba? Nem! Azonnal eszelekedni kell! Van mód a segítségre! Építőanyagunk van. Pénz? Egy-egy család, ha egy kicsit megerőlteti magát, nehezen ugyan, mégis össze tud tenni egy-néhány ezret, s megfelelő, emberhez méltó lakáshoz juthat ilyen módon.

De lenne egy másik javaslatom is lakás gondjaink megoldására. Ez járhatóbb útnak tűnnék, s bár nem vagyok rosszhiszemű, mégis azt gondolom, ennek a javaslatnak sok kerékkötője akad. Főleg vállalati igazgatók, hivatalfőnökök részéről. E javaslat lényege abban állna, hogy egyik lakanyát be kellene rendezni pusztán hivatali helyiségeknek, s ide telepíteni a városszerte szétszórt MÁV irodákat, DÁV hivatalokat, Kisker, Nagyker, Belsped, bürokat, sportirodákat, a Csobébert, a Szálloda és Vendéglátó Vállalat és még ki tudja mi-féle vállalatok központi és nem központi irodáit. Természetesen a helyükön pedig, ha lakások voltak, visszaállítani újra lakásoknak, ha nem azok voltak, akkor azt kell belőlük építeni. Ilyen megoldással több mint száz lakást lehetne rövid úton a lakosság rendelkezésére bocsátani.

A harmadik javaslatom a manzard-lakások építésére vonatkoznék. A Délmagyarországból tudom, hogy egy bizottság feltérképezte azon házakat, melyekre még egy emeletet lehet húzni. Szép és hasznos törekvés, valószínű hamarosan éreztetni fogja ez a munka is áldásos hatását, azonban félve mondom ugyan ki, mégis meg kell tennem, ez sem oldja meg teljesen azt a rohamosan emelkedő lakásszükségletet, amely veri, döngözteti az illetékes szervek ajtajait.

Tapasztalatból tudom, hogy Szegeden rengeteg olyan nagy légtérrel padlású ház van, melyre emeletet húzni nem lehet, de manzard-lakást ráépíteni igen! Akkor miért nem csináljuk, miért nem proponáljuk? A művelt nyugaton milliószámra élnek ilyen lakásokban emberek, s egy pillanatra se higgyük, hogy manzard-lakásokban csak nyomorogni lehet. A mai technikai fejlettség segítségével olcsón, kényelmes, egészséges manzardokat lehet építeni, csak mozduljanak meg az illetékes szervek, s merjenek kezdeményezni. Nem túlzok, több száz fiatal ismerek, aki azért nem házasodik, mert nincs lakása. Viszont van két jó erős keze, ereje, jó barátai, szóval majdnem minden, ami a manzard-lakáshoz kell, csak engedély, terv, jószándék, segítő akarat kell és városunk egyik már-már tűrhetetlenül való szükséglete elviselhetően normalizálódik.

Tóth Béla

Értekezlet az úttörőszervezet feladatairól

A DISZ Központi Vezetőségének székházában szerdán értekezlet kezdődött az úttörőcsapatok és az iskolán kívüli úttörő intézmények új feladatairól az új tanévben.

Az értekezlet első napján Bara Jánosnak, a DISZ Központi Vezetősége úttörő osztálya helyettes vezetőjének

beszámolója alapján az úttörőházak, ifjú technikusi és ifjú természetkutató állomások igazgatói, a budapesti kerületek ifjúsági vezetői és a megyék iskolai titkárai az általános iskolai úttörő munkáról, baráti úttörőélet kialakításáról tanácskoztak.

Újítás — emberségesebb munkakörülményekért

A Szegedi Kenderfonógyár technológiai osztálya augusztus elsejétől kezdve kísérletezik a régi vizesfonodai technológiai megváltoztatásával. Már a múlt évben is próbálkoztak más üzemek tapasztalatai alapján azzal, hogy vegyszer segítségével lehűtsék a kenderfonal gyártásánál eddig használatos 60—70 fokos vizet, de ez az eljárás nagyon költségesnek ígért.

Az előfő dolgozóinak egészségére káros az állandó meleg és a páradús levegő — különösen télen. Gyakori a megbetegedés is olyankor, mikor nagy a külső és belső hőmérséklet közötti ingadozás.

A kísérletezésnek tehát elsősorban az a célja, hogy a munkakörülményeket emberségesebbé és az egészségre ártalmatlanná tegyék.

Nagyon egyszerű a megoldás — s hogy erre több évtizeden keresztül hogy nem jöttünk rá, nehéz lenne megmondani. Az újítók abból az egyszerű fizikai tényből indultak ki, hogy a könnyebb hőmérsékletű vízben nehezebben oldódik a kenderszálatok összetartó anyaga, tehát hosszabb ideig kell az „előfonalat” áztatni, de olyanformán, hogy a vizesfonó gépeinek jelenlegi teljesítő képessége ne csökkenjen, s a forgási sebességet se kelljen lassítani. Ilyenformán nem marad más hátra, minthogy a gépen az anyag útját hosszabbítsák meg — legalább háromszorosára. Így már mintegy

30 fokos hőmérsékletű vízzel is biztosítani lehet a változatlan minőségű fonalat — vagy inkább jobbat, mert az eddigi megfigyelések alapján fonás közben a hideg vízzel kezelt fonal nem olyan szakadékonny,

s azáltal, hogy több elemi szál fonódik, kapaszkodik egymásba, a fonál egyenletesebb, simább is lesz.

A kísérlet, amelyet egy fonógépen folytattak, eddig igazolta az újítók — Jóó György, Molnár G. István és Tóth Nándor — elgondolását. Nagy előnye újításuknak, hogy bevezetése házilag megoldható, nem igényel nagy beruházást — gépenként körülbelül ezer forintot — és amellyel, hogy egészségesebbé teszi a munkakörülményeket, csökkenti az üzemrész állandóan magas hőmérsékletét és páratartalmát, még komoly fűtőanyag-megtakarítást is eredményez. Ehhez járul egy kedvező jelenlég.

A páratartalom csökkenésével a gépek élettartama is meghosszabbodik. Az eddigi eredmények alapján hamarosan sor kerülhet az elgondolás általános érvényesítésére.

Az elmúlt hónapban a Szegedi Kenderfonógyárban ez volt a második olyan újítás, ami a régi kendergyári felfogást egy-egy üzemszinten szinte alapjaiban változtatja meg. Ez a műszaki probléma is évtizedek öröksége volt — s most milyen egyszerűen megoldották. Igaz, hogy csak most tűnik olyan egyszerűnek, miután többé nem okoz gondot.

Szédítő magasságban

Szerelik a Berentei Szénosztályozó függő-sín-pálya hidjának beemeléséhez szükséges drótköteleket.

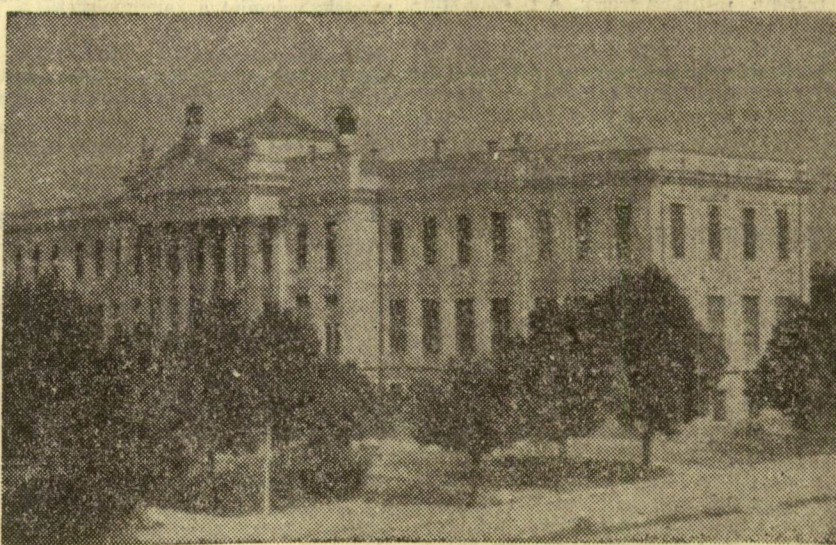
Nagy sikerrel mutatkozott be Szegeden a plovdivi városi dal- és táncgyűttes

Budapest, Miskolc, Ózd, Győr, Pécs és a Balaton után tegnap délután Szegedre érkezett a plovdivi városi dal- és táncgyűttes. Tiszteletükre tegnap a délutáni órákban fogadást adott a Városi Tanács v. b. elnöke, Dénes Leó elvtárs. A fogadáson megjelent Stefan Konsztantínov, a plovdivi Városi Tanács elnökhelyettese, az együttes politikai vezetője, Sztóján Bogdánov, az együttes koreográfusa, Aszan Diamandiev, az együttes művészeti vezetője, Jazova Zsivka, az együttes énekkarának vezetője, Bojka Marinova, a Bolgár Kultúrkapcsolatok Bizottsága magyar referense, valamint a párt, a tanács, a Hazafias Népfront, a DISZ és a kulturális élet több képviselője.

A bolgár vendégek tiszteletére adott fogadás szívélyes légkörben zajlott le. Az együttes vezetői tolmácsolták a plovdiviak üdvözlését Szeged város dolgozóinak, valamint a Városi Tanács végrehajtó bizottságának. A fogadáson Stefan Konsztantínov elvtárs — aki nemrégiben már járt Szegeden — szóbahozza, hogy Plovdivban nagy örömmel várják a szegedieket. E kedves meghívásra köztölték a vendégekkel, hogy a Hazafias Népfront szegedi képviselői hamarosan látogatást tesznek Plovdivban, Szeged testvérvárosában.

A bolgár dal- és táncgyűttes nagy sikerrel szerepelt este a Szegedi Nemzeti Színházban. Műsoruk ismertetésére lapunk legközelebbi számában visszatérünk.

HATVANÉVES A KÖZMŰVELŐDÉSI PALOTA

kedelmi és iparkamara székházát.

A Közművelődési Palota építését 1895. június 15-én kezdték el a földöt is tervező, Steinhart és Lang műépítésszek tervei szerint Szi-lágyi és Przybilla építés-vállalkozók. A fölavatás időpontjában még nem egészen volt kész az épület. Az építési költség 210.000 forint volt.

AMINT A KORABELI lapokból megtudjuk, a ma hatvan évvel ezelőtt tartott ünnepi megnyitón a Közművelődési Palota négy termében rendezett kiállítást Reizner János igazgató Lázár Gyula könyvtáros közreműködésével. Kis régészeti, éremtani, rovartani kiállítás, az utóbbi keretében már akkor föl-tűnt

a lepkegyűjtemény) jelentette a múzeumi részleget, míg a könyvtár bemutatta a szegedi hírlapirodalmat, az országos sajtó történetét és értékes könyv-ritkaságokat, szegedi kiállítású könyveket állított ki.

Mindez feledésbe merült: néhány hete a Népszava hasábjain riport jelent meg a szegedi múzeumból, s ebből kiderült, hogy a legilletékesebbek sem tudják már, mikor is épült a Közművelődési Palota. (Ezért terjedhetnek el olyan légből kapott történetek, mintha a kocsi-főljárót Ferenc József kedvéért építették volna. Tudvalevő, hogy Ferenc József 1883-ban járt Szegeden a Somogyi Könyvtár megnyitóján, de

akkor még a mostani épületnek nyoma sem volt. Néhány éve ezzel az érveléssel akarták egyesek lebontani az épület jellegéhez szervesen hozzátartozó városképi jelentőségű följárót, ahelyett, hogy a kibővítéssel együtt meghosszabbították volna, s ezzel csökkentették volna meredekségét.) Illő, hogy számba vegyük városunk nevezetességeit, ismerjük jelesebb épületeink múltját.

Igaz, az épület nem valami remekmű, sem művészi, sem praktikus szempontból. Mint valaki szellemesen megállapította, voltaképpen egy nagy bejárat, ami mögöl hiányzik — az épület. Széles frontja után ugyanis sokkal mélyebb épületet várna az ember. A most tervezett kibővítés — amelynek csak egyik első lépése volt a két szárny bővítése — remélhetően hamarosan ezen is segít majd, tovább építi a várom felé, ez lesz a helyet biztosító a két testvérintézmény, a Somogyi Könyvtár és a Móra-múzeum gazdag, zsúfolt anyagának.

(pl)